

Nieuwsbrief april 2025

De laatste nieuwtjes van de Heemkundige Kring Tegelen

Aanmelden en afmelden voor deze gratis nieuwsbrief is mogelijk via info@hktegelen.nl of onze website www.hktegelen.nl.

Lezing en expositie Tegelenaren in Nederlands Indië

Op dinsdag 29 april 2025 geeft ons lid Sjeng Ewalds een lezing over de 265 Tegelenaren die in de jaren '40 naar Nederlands Indië vertrokken. De lezing begint om 20.00 uur en is in zaal Vriendenkring (Steyl). Voor leden van de Heem is de entree gratis. Niet-leden betalen aan de deur € 5,- entree. Vanwege de verwachte interesse is aanmelding voor de lezing met het [formulier op de website](#), via email (secretaris@hktegelen.nl) of telefonisch (06-29381351) verplicht.

Kaart bij vertrek naar Indië van Harry Geijbels

In de lezing wordt de voorgeschiedenis van de uitzending van de grote aantallen Tegelenaren en andere Nederlanders toegelicht en wordt verteld over de militaire aanwezigheid in Indië. Het afgelopen jaar heeft de Heem diverse fotoalbums en souvenirs mogen ontvangen over de Indië periode. Behalve met familieleden zijn afgelopen jaar ook gesprekken gevoerd met twee oud-Indiëgangers van 98 en 99 jaar uit Tegelen en een drietal Nieuw-Guineegangers. Sjeng besteedt ook aandacht aan het Thuisfront Tegelen. Het Thuisfront is in 1946 opgericht om de geestelijke en materiele belangen van de militairen te behartigen. Wat voor acties hadden zij, wat gebeurde er in Tegelen en wat merkten men ervan in Indië? Meer informatie vind je [op onze website](#).

Expositie Tegelenaren in Nederlands Indië

Vanaf zaterdag 17 mei tot en met Tweede Pinksterdag 9 juni verzorgen we een expositie in het voormalige pand van TIP (Kerkstraat 2A) op de Kerkstraat over de Tegelenaren in Nederlands Indië. Daar worden niet alleen veel foto's en verhalen getoond, maar ook veel materialen die zijn gebruikt in Nederlands Indië of die door de Tegelenaren mee terug zijn genomen. De expositie is open tussen 13.30 en 16.30 uur en toegang is gratis.

Belevingstocht Operation Grenade op 3 mei – inschrijving geopend

Mensen die interesse hebben in locaties in Tegelen en Steyl met een bijzonder verhaal uit de Tweede Wereldoorlog kunnen zich inschrijven voor een van de rondleidingen op zaterdagmiddag 3 mei 2025. De ruim zes kilometer lange belevingstocht heeft de naam Operatie Grenade, genoemd naar het offensief van het 9e Amerikaanse leger om de regio Venlo tussen 23 februari en 10 maart 1945 te bevrijden. De bevrijding vond uiteindelijk op 1 maart 1945 plaats, nu tachtig jaar geleden.

Onlangs legden ruim 400 leerlingen uit de groepen zeven en acht en hun leerkrachten van de scholen voor (speciaal) basisonderwijs in Tegelen en Steyl de route af. Het was de bedoeling om de tocht op Tweede Paasdag te organiseren voor het publiek, maar dat is verplaatst naar zaterdag 3 mei. Aanmelden kan door in te tekenen op één van de twee tijden: 15.00 (bijna vol) en 16.00 uur. Aanmelden gaat met het formulier [op onze website](#). Deelname kost € 2,- per persoon. Voor dat bedrag krijgen de deelnemers een 'voedselbon' die ze halverwege de wandeling kunnen inleveren.

De tocht leidt langs in totaal tien locaties waar in woord en beeld pakkend wordt stilgestaan bij de Tweede Wereldoorlog, waaronder de plek waar Jo Wilms werd gedood (bij een poging de Maas over te steken), de kloosterkelders in Steyl waar in de laatste 100 dagen van de Tweede Wereldoorlog duizenden inwoners van Steyl zich schuilhielden, 't Peske dat een ziekenhuis voor Duitse soldaten was en het

Monument voor de Gevallen in Tegelen. De start van alle rondleidingen is bij de Martinuskerk in Tegelen.

De belevingstocht Operatie Grenade is een initiatief van Heemkundige Kring Tegelen, Stichting Tegels Comité Herdenking Gevallen en Stichting Forgiveness Museum. Deze organisaties vinden het belangrijk dat de verhalen en herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog levend blijven. De wandeling is mogelijk gemaakt door subsidie van de gemeente Venlo.

Omroep Venlo maakte een mooi item over de Belevingsspeurtocht op 19 maart, waar 400 kinderen aan deelnamen. Kijk op de [website van Omroep Venlo](#) om naar het artikel te gaan.

Openingstijden

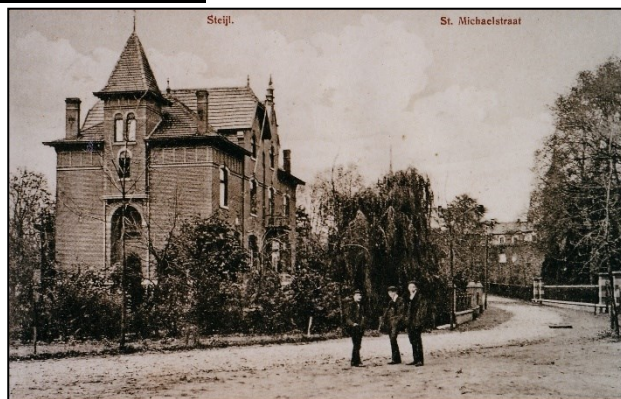
Een groep van zo'n 20 leden van de Heem bemenst het KOSO pand. Kóm binne! voor een praatje over Tegelen en Steyl, het lezen van een boek over onze geschiedenis of het neuzen tussen de Tegelse en Steylerse attributen. Heb je zelf nog bijzondere attributen die we aan ons rijke archief mogen toevoegen? Neem ze dan mee!

Openingstijden KOSO-pand

- **Maandagen, 14.00-16.00**
- **Dinsdagen, 14.00-16.00**
- **Woensdagen, 14.00-16.00**
- **Vrijdagen, 14.00-16.00**

Foto-expositie 'Historie Steyl 1875-2025' van 4 mei t/m 31 augustus

Hoe verandert een dorp door de aanwezigheid van een congregatie die al 150 jaar op dezelfde plek gevestigd is? Dat ontdek je in deze boeiende foto-expositie tussen 4 mei en 31 augustus in het Limburgs Schutterijmuseum, waarin de invloed van de SVD (Societas Verbi Divini) op Steyl en omgeving centraal staat.

Van het verplaatsen van de parochiekerk en de bouw van kloosters tot de oprichting van het Missiemuseum en de Botanische Tuin Jochumhof—de missionerende congregatie heeft diepe sporen nagelaten. Ook het lokale kunstambacht en ondernemerschap bloeiden op dankzij ateliers, kunstenaars als Joep Nicolas, en initiatieven zoals een eigen drukkerij en energieopwekking. Zelfs het huidige culturele aanbod in Steyl is sterk beïnvloed door de aanwezigheid van de SVD.

De expositie, samengesteld uit uniek archiefmateriaal van de congregatie en aangevuld met nieuwe fotografie, biedt bezoekers een fascinerend inzicht in de ontwikkeling van Steyl: van een klein dorp vóór de komst van de SVD, tot een hechte gemeenschap daarna.

De expositie is een samenwerking tussen het Limburgs Schutterij Museum, de Congregatie SVD, Heemkundige Kring Tegelen en Amateur Fotogroep Tegelen.

Rondleidingen door Abdij Ulingsheide weer mogelijk – gidsen zoeken versterking!

De Heem verzorgt, in samenwerking met Rendiz, rondleidingen door het voormalig trappistenklooster, abdij Ulingsheide in Tegelen. In 1884 vestigden zich hier de eerste monniken. In 2002 vertrokken de laatsten. Veel van de vertrekken zijn nog in originele staat en zijn te bezoeken. De kloosterkapel heeft prachtige glas-in-loodramen en de kapittelzaal bijzondere stoelen. Loop door de novicengang met uitzicht op de novicentuin en natuurlijk door de kruisgang, met in het midden de pandhof, waar kloosterlingen lezend in hun brevier rondjes liepen.

De rondleidingen zijn op aanvraag mogelijk en duren circa 1,5 uur. Meer informatie en aanmelding voor de rondleidingen op www.hktegelen.nl/uit-in-tegelen.

De rondleidingen worden verzorgd door onze vier gidsen: Carel van Nisselroy, Frans Maas, Herman Peeters en Piet Kessels. Door het grote aantal aanmeldingen voor rondleidingen zijn zij op zoek naar versterking. Wil je meer weten over het geven van rondleidingen? Laat 't dan weten!

Nieuw boek met oorlogskronieken in Tegelen en Steyl

In het boek *Oorlogskronieken Tegelen-Steyl 1939-1945* geven Sjeng Ewalds, Geert Konings en Willem Kurstjens een chronologische presentatie van feiten en verhalen over de periode tussen de op handen zijnde oorlog en de bevrijding. Het boek begint met de beschrijving van het dagelijkse leven in Tegelen en Steyl in 1939 met vooruitwijzingen naar de op handen zijnde oorlog. In de kronieken worden week voor week de gebeurtenissen in WOII in Tegelen en Steyl beschreven op basis van persoonlijke documenten. Daardoor komt de nadruk in het boek sterk te liggen op de dagelijkse beleving van de oorlog door de burgers van Tegelen en Steyl. Het boek beslaat 250 pagina's en is rijk geïllustreerd.

De presentatie van het boek *Oorlogskronieken Tegelen/Steyl 1939-1945* vindt plaats op donderdag **24 april** om 19.30 uur in de bibliotheek in Tegelen. Willem Vroom, vaste inleider van de uitgever, interviewt de auteurs. De toegang is gratis. [Reserveren via deze link](#).

Daarbij is onder meer gebruik gemaakt van de dagboeknotities van J. Verstraelen, hoofd van de lagere school in Steyl. Het is het enige dagboek in de regio Venlo dat de hele oorlog beslaat. Het bevat beschrijvingen van de invoering van nazi-verordeningen en de gevolgen daarvan, maar ook van details van bombardementen en granaatbeschietingen die elders niet gevonden kunnen worden. Jaren later, met de bevrijding in zicht, grijpen ook andere burgers naar de pen. Ook uit hun dagboeken zijn fragmenten opgenomen. In de laatste oorlogsmaanden staan de logboeken van de brandweer en het Rode Kruis centraal, die zeer gedetailleerde informatie bevatten over de crisisbestrijding en hulpverlening in die tijd. Onder meer aan de hand van brieven tussen de burgemeester van Venlo en de voorzitter van het Tegelse burgercomité wordt de werking van het bestuurlijk apparaat beschreven. Ten slotte zijn er ook gegevens meegenomen van het recent opengestelde CABR (Centraal Archief Bijzondere Rechtspraak) in Den Haag en het Archief van het Militair Gezag in Limburg, die veel gegevens bevatten over omstreden personen.

Het boek is uitgebracht op A4-formaat liggend, is leverbaar vanaf 24 april en kost € 24,50. Bestellen kan alvast [op onze website](#) of vanaf 25 april bij de KOSO.

Restauratie schoorsteen Martinushof gestart

De restauratiewerkzaamheden aan de sjouw van het Willibrordus-ziekenhuis (hierna Martinushof) zijn gestart. Een groot deel van de steiger is al aangebracht. Na restauratie wordt op de sokkel een schildering aangebracht door kunstenaar Sidney Waerts. De schildering is een verwijzing naar de klei-industrie in Tegelen.

Zoals het klokje thuis tikt.....

En thuis is de klok weer. Meer dan 100 jaar geleden verkocht bij handelshuis Lengs aan de Grotestraat. Sinds begin maart weer te bewonderen bij de KOSO aan diezelfde Grotestraat. De vrijwilligers van Het Ketelhuis hebben fantastisch werk gedaan. Niet alleen is het uurwerk gemaakt, ook het houtwerk is weer in de oude staat teruggebracht. Fantastisch!

De wandklok uit circa 1915 is afkomstig van Rijwielfabriek 'Leonidas' K. Lengs & Zn uit Tegelen en staat ook in de Leonidas prijscourant uit 1913. Karel Lengs had een handelshuis aan de Grotestraat in Tegelen.

Vrijwilligers gezocht voor beneden- en bovenkerk St. Michaëlklooster

Houd je van mooie historische gebouwen en kun je genieten van de serene rust van kloosterdorp Steyl? Vind je het ook leuk om mensen te ontmoeten? En ben je een aantal zondagmiddagen tussen mei en oktober beschikbaar tussen 13.30 en 16.30 uur? Dan zijn we op zoek naar jou! Van mei tot oktober zijn er gidsen van de kerkwacht aanwezig in de beneden- en bovenkerk in het Missiehuis in Steyl. Geen uitgebreide rondleidingen, maar mensen gewoon even een kijkje laten nemen in de bovenkerk, vragen beantwoorden of wat meer vertellen als ze daar interesse in hebben.

Lijkt het jou leuk om te doen? Meld je dan bij Annemie Rayer op 0612679887. Of loop na 1 mei een keer bij ons binnen op een zondag om eens te kijken hoe het in zijn werk gaat.

Gastlessen op Tegelse scholen over 80 jaar leven in vrijheid

Vanuit de Heemkundige kring Tegelen en Stichting Tegels Comité Herdenking Gevallenen worden op basisscholen in Tegelen en Steyl gastlessen gegeven over de Tweede Wereldoorlog. De scholieren hebben eerder meegedaan met de tocht Operation Grenade door Tegelen en Steyl in het kader van 80 jaar bevrijding. Diverse verhalen uit deze tocht worden verdiept in de gastlessen van Frank Giesen, Olav Verweg en Sjraar Wilms. De kinderen volgen deze lessen op het puntje van hun stoel en hebben veel vragen over de oorlog toen en nu.

Heksen uit Tegelen

Van Jan Spee ontvingen we een deel uit het boek "Beiträge zur niederrheinischen Kulturgeschichte des 16. und 17. Jahrhunderts über Weyer, Spee, Grevius sowie zwei niederrheinische Gesangsbücher" van Dr. Karl Keller uit 1970. Hierin wordt melding gemaakt dat een heks uit Tegelen in de 17^e eeuw tegen de kerktoren van Wankum gevlogen was. Van een publicatie over heksen uit Tegelen was ons nog niet eerder iets bekend. Wel weten we dat in Roermond de laatste grote heksenvervolging van wat nu Nederland is, in 1613 en 1614 plaatsvond. Toen werden 64 vermeende heksen verbrand.

Ons lid Gertie Schouwenberg ging op zoek naar meer informatie. Over heksenvervolgingen in Tegelen of van Tegelse vrouwen die als heks werden gezien is ze nergens iets tegengekomen. Verhalen over heksen waren in die tijd zeer populair. Tenslotte moet er toch iemand de schuld krijgen als het leven tegenzit... Het is ook niet ondenkbaar dat er inderdaad een doodgeslagen vrouw (uit Tegelen) op het kerkhof is gevonden. De dader kan, om te voorkomen dat er naar een menselijke dader wordt gezocht, het heksenverhaal uit zijn duim gezogen hebben. Tegelen behoorde in 1618 tot het hertogdom Gulik. In de 'Kroniek van het 'heksenjaar' 1613-1614' van Gerard van de Garde en Charlotte Ruijs-Janssen [over de Roermondse heksenvervolgingen](#) staat: 'Gulik staat bij uitstek bekend als een gebied waar maar weinig heksenprocessen plaatsvonden, nadat een van de eerste bestrijders van de heksenwaan, de Gulikse hofarts Johannes Wier, in 1563 hierover zijn 'De Praestigiis Daemonum et Incantationibus ac Veneficiis Libri V' (Over de trucs van demonen en bezweringen en hekserij, boek V, GS) gepubliceerd had.' Dat maakt de kans dat er Tegelse 'heksen' zijn vervolgd nog kleiner. In 1618 waren er vast nog veel mensen die in heksen geloofden. Hoe het precies zit, zullen we waarschijnlijk nooit te weten komen.

Lezing over Steyler handelshuizen door Marcel Dings voor LGOG

Op 21 juni a.s. zal de Sectie Genealogie van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (LGOG) haar Algemene Leden Vergadering houden in het Ketelhuis op Steyl. Na afloop zal om 15.00 ons lid Marcel Dings een lezing houden over de handelshuizen van Steyl. Iedereen is daarbij welkom!

Vorbereidingen herstel schuurdeur gestart!

De voorbereidingen voor de vernieuwing van de schuurdeur in de kloostertuinen in Steyl gaan voorspoedig. Door de crowdfundingactie en een bijdrage van Rabobank Venlo, Stichting Steyl Inspireert en Gemeente Venlo hebben we voldoende ontvangen om het project te realiseren. Daar zijn we erg blij mee. Op 1 februari is het hout nauwkeurig uitgezocht bij Parren houthandel in Haalen en vervoerd naar

de firma Clabbers. Het hout werd geschaafd en is gereed voor verdere bewerking. Maatvoering werd ter plekke nogmaals ingemeten voor uitsparingen houtenpenverbindingen en hang & sluitwerk. We streven naar onthulling van de deur op zaterdag 28 juni. Houd onze website in de gaten: daar plaatsen we geregeld nieuwe foto's van de ontwikkelingen!

Aandacht voor 150 jaar Kloosterdorp Steyl op Omroep Venlo

In vijf radioprogramma's op [Omroep Venlo](#) wordt de komende maanden aandacht besteed aan 150 jaar Kloosterdorp Steyl. Drie van de vijf programma's zijn al uitgezonden.

De radioprogramma's worden gemaakt door Huub Hovens, Frank Schatorjé en Hanno Lamers. Die laatste is betrokken bij de organisatie van de festiviteiten in het kader van 150 jaar Steyl. Ze zijn

steeds te beluisteren op zaterdagen van 12.00 tot 14.00 uur, elke keer is er een ander thema.

- **Zaterdag 15 februari** - Kloosters en historie
- **Zaterdag 8 maart** - De missie en de culturen
- **Zaterdag 5 april** - Steyl als trekpleister
- **Zaterdag 26 april** - Steyl als woonplek en zijn uitdagingen
- **Zaterdag 24 mei** - Steyl, de missie, nu en in de toekomst

Overige activiteiten in Noord- en Midden Limburg

De eigen activiteiten van de Heemkunde Kring Tegelen zijn vetgedrukt.

Datum en tijd	Activiteit	Locatie
Tot en met 11 mei	Tentoonstelling Kannenbäckerland; keramiek uit het Westerwald, georganiseerd door Keramiekcentrum Tiendschuur.	Tiendschuur, Kasteellaan 8, Tegelen
Tot en met 29 juni	Hollywood op Flores, Nederlandse filmgeschiedenis. Speelfilms van pater Simon Buis SVD.	Missiemuseum, Veerweg 6, Steyl
Tot en met 21 september	Expositie Keramiek, Geloof en missie in Tegelen. Over de vele religieuze kunstobjecten van keramiek.	Tiendschuur, Kasteellaan 8, Tegelen
Woensdag 16 april, 19.30 uur	Lezing 'De Fuus' over de landbouw in Noord-Limburg. Vrijwillige vergoeding voor koffie/thee.	De Engelbewaarder, Tiendvrij 18, Baarlo
Donderdag 17 april, 20.30-22.30 uur	Ad Vanderveen Trio (Ned), concert georganiseerd door De Speelplaats	Harmoniezaal, Posthuisstraat 30, Tegelen
Donderdag 24 april, 19.30 uur	Presentatie van het boek Oorlogskronieken Tegelen-Steyl 1939-1945 door Willem Kurstjens. Reserveren verplicht.	Bibliotheek Tegelen, Kerkstraat 27, Tegelen
Vrijdag 25 april, 15.00-16.30 uur	Lezing over oorlogsdagboek van gemeentearchivaris Kees Kokke door Willem Kurstjens, georganiseerd door Bibliotheek Venlo.	Bibliotheek Venlo, Begijnengang 2, Venlo
Zaterdag 26 april, 9.00-16.00 uur	Koningsdag in het centrum van Tegelen. Met rommelmarkt, diverse kraampjes en optredens.	Kerkstraat, In de Beeten en Wilhelminaplein, Tegelen
Zondag 27 april, 11.00-13.00 uur	Rondleiding in het kader van 80 jaar bevrijding door de dorpskern van Baarlo. Deelname € 5,- (kinderen t/m 12 jaar € 3,-)	Centrum Baarlo, Grotestraat 16A
Dinsdag 29 april, 20.00 uur	Lezing van Sjeng Ewalds over Tegelenaren in Nederlands-Indië	Zaal Vriendenkring, Arnoldus Janssenstraat 64, Steyl
Dinsdag 29 april,	Steyler Jeugddag, met veel activiteiten en gratis entree in de	Diverse locaties in Steyl

Datum en tijd	Activiteit	Locatie
11.00-17.00 uur	diverse musea in Steyl voor kinderen.	
1 mei – 1 juli	Expositie kloosterkelders Steyl en Kamp Steyl. Rol van de kloosterlingen en inwoners van Steyl.	Forgiveness Museum, Sint Michaëlstraat 7, Steyl
Zaterdag 3 mei	Belevingstocht Operation Grenade. Wandeling langs de Tegelse geschiedenis van WOII. Aanmelden via website.	Start bij St. Martinuskerk
Zondag 4 mei, 19.55 uur	Dodenderdenking, herdenking van slachtoffers in oorlogssituaties, georganiseerd door Comité Herdenking Gevallenen.	Monumenten Raadhuislaan, Tegelen
4 mei – 31 augustus	Foto-expositie 'Historie Steyl 1875-2025' over de verandering van Steyl in deze 150 jaren.	Limburgs Schutterijmuseum, Rozenstraat 18, Steyl
17 mei t/m 9 juni (zater- en zondagen) 13.30-16.30 uur	Expositie over Tegelenaren in Nederlands-Indië, met veel foto's, verhalen en objecten uit Nederlands-Indië die door de 265 Tegelenaren die werden uitgezonden zijn meegenomen.	Kerkstraat 2A (voormalig TIP), Tegelen
Zondag 18 mei, 10.30-17.30 uur	Groot Venloos Korenfestival met maar liefst 12 koren uit Groot Venlo.	Openluchttheater De Doolhof, De Drink 60, Tegelen
Donderdag 22 mei, 20.30-22.30 uur	Jodymoon (NED), concert georganiseerd door De Speelplaats	Harmoniezaal, Posthuisstraat 30, Tegelen
Vrijdag 23 mei, 9.30-17.00 uur	Jochumhof Heemconferentie over de planten en dieren van ruim twee miljoen jaar geleden (Tiglien), met diverse lezingen en onthulling van beeld Groot Tegels Hert. Deelname kost € 20,-, aanmelding via tiglienconferentie@gmail.com	Jochumhof, Veerweg 1B, Steyl
Dinsdag 27 mei, 20.00 uur	Lezing van Joop Hendrix over vliegtuigcrashes, de luchtoorlog tijdens WOII en de verdedigingslinies van de Duitsers.	Zaal Vriendenkring, Arnoldus Janssenstraat 64, Steyl
Zaterdag 31 mei, 14.00-23.00 uur	Temple of Classic Rock; de beste rock Tribute Bands. Kaarten via de website van De Doolhof.	Openluchttheater De Doolhof, De Drink 60, Tegelen
1 juni – 1 september	Tentoonstelling over Techniek op Steyl	Ketelhuis, Parkstraat 32, Steyl
Zondag 1 juni, 13.00-14.00 uur	Lezing Kloostertuinen in Nederland door Tiny Brugge, over geschiedenis, betekenis en functie van de tuinen. Aanmelding via jochumhof@gmail.com.	Benedenkerk Missiehuis, Sint Michaelstraat 7, Steyl
Zondag 8 juni, 10.00-17.00 uur	Viering 150 jaar Kloosterdorp Steyl, met een processie, Dank- en Eucharistieviering, internationale keuken en programma	Diverse locaties in Steyl
13, 14 en 15 juni	Nationale Archeologiedag, op diverse plekken	Diverse locaties
Zaterdag 21 juni, 15.00 uur	Lezing door Marcel Dings over de Steyler handelshuizen, georganiseerd door LGOG.	Ketelhuis, Parkstraat 32, Steyl
Woensdag 9 juli, 10.45-18.00 uur	Uitje met de Heem naar openluchtmuseum Eynderhoof in Nederweert-Eind. Aanmelden vóór 10 mei.	Openluchtmuseum Eynderhoof, Milderspaat 1, Nederweert-Eind

Deze en overige delen van Tegels blief Tegels zijn te vinden [op onze website](#) en bij diverse winkels, gezondheidspraktijken en horecagelegenheden in Tegelen en Steyl.

Tegels blief Tegels - deil 172

Aan de louperie - diarree

Van dae friet van gister bön ich duchtig aan de louperie.

Kletskes - restjes

Hae kèn gèn kletskes laote sjaon, die mótte allemaol op.

Sjoere - schuren

Bös se nów nag neet klaor mèt **sjoere**, de sjilder wilt
beginne.

Häöser - zachter

Zet de radio 'ns get **häöser**, ich huer mich zelf neet.

Gietsprengel - gierigaard

Wat is det vur 'ne **gietsprengel**, dao kries se niks van.

Pómpesjtein - aanrecht

De sjmaerige sjóttele sjaon al daag oppe **pómpesjtein**.

Vraoge of reacties: www.hktegelen.nl
(mèt dank aan 't Brónsgreun Bukske van
Toine Ambaum en 't book Tegels Dialek van
J.H. Houx, A.M. Jacobs en P.P. Lücker).